

RTVS Prezidentské voľby – motivácie voličov v 1. kole voľby

15. – 16. marec 2019

MEDIAN SK

metodika prieskumu

Veľkosť vzorky Celkom N = 1859 respondentov vo veku 18 a viac rokov

Termín zberu 15. 03. – 16. 03. 2019

Metóda zberu dát CAWI/CATI/CAPI (1010/444/406)

Výber kvótny výber

Vzorka je reprezentatívna pre populáciu SR 18 a viac rokov podľa kategórií:

- pohlavie
- vek
- vzdelanie
- kraj
- národnosť
- vek x vzdelanie
- veľkosť miesta bydliska
- minulé volebné správanie

Reprezentativita

Reprezentativita dátového súboru bola primárne dosiahnutá plnením kvótného predpisu a dodatočným dovážaním dát.

Realizátor a zadávateľ prieskum realizovala spoločnosť MEDIAN SK s.r.o. exkluzívne pre Rozhlas a televíziu Slovenska (RTVS)

zhrnutie

Vo volebnom modeli MEDIAN SK z dát zbieraných deň pred voľbami a v deň volieb (15. a 16. marca 2019) viedla so ziskom 42 % Z. Čaputová pred druhým M. Šefčovičom so ziskom 16 % a Š. Harabinom so ziskom 12 %, nasledovaný M. Kotlebom so ziskom 9 %. V porovnaní s predchádzajúcimi prieskumami si mierne polepšil F. Mikloško so ziskom 6 %. Volebný model má štatistickú odchýlku a jeho odchýlka od volieb môže byť ovplyvnená aj tým, že nie všetci voliči deklarujú svoju účasť pôjdu skutočne voliť.

Prevažná väčšina respondentov deklaruje, že sa zúčastni/zúčastnila 1. kola volieb (68 %). Vo všeobecnosti nižšiu volebnú účasť deklarujú ľudia bez maturity. Naopak príliš sa nelíši mobilizovanosť na základe veku. Táto štruktúra účasti do určitej miery obmedzuje šance ľavicových kandidátov.

Takmer 42 % respondentov, ktorí deklarovali svoju účasť uviedla, že svoje rozhodnutie, koho budú voliť, urobili už mesiac či viac pred voľbami. Tí, ktorí sa nezúčastnili 1. kola prezidentských volieb, najčastejšie tvrdili, že hlavným dôvodom ich neúčasti je skutočnosť, že si nevedeli vybrať, koho by volili, nezaujímajú sa o politiku, majú pocit, že ich hlas nič nezmení alebo z dôvodu, že boli otrávení predvolebnou kampaňou.

Voľbu Z. Čaputovej deklarovali najčastejšie voliči pravicových politických strán (SAS, SIEŤ, KDH), voliči populistických celkov (OĽaNO, SME RODINA), ale aj voliči regionálnych subjektov (MOST – HÍD, SMK). Voľbu M. Šefčoviča v prevažnej väčšine deklarovali voliči politickej strany SMER. Respondenti, ktorí v minulých prezidentských voľbách volili R. Fica, deklarovali najčastejšie voľbu M. Šefčoviča (42 %), ale aj Š. Harabina (22 %). Prevažná väčšina (63 %) tých, čo volila v roku 2014 A. Kisku, deklarovala voľbu Z. Čaputovej.

Vo všeobecnosti sú najdôležitejšími dôvodmi pre rozhodovanie voličov názory kandidáta na konkrétne témy, osobnosť daného kandidáta a to, že kandidát ponúka zmenu. Naopak najmenej dôležitými sú odporúčanie známych politikov či osobností z kultúry, ovplyvnenie prezentovanými prieskumami a stranícka príslušnosť.

Všetci štyria hlavní kandidáti prvého kola prezidentských volieb (Z. Čaputová, M. Šefčovič, Š. Harabin, M. Kotleba) sú aspoň polovicou respondentov vnímaní ako silní a energickí. Zároveň nie je nikto z nich považovaný za vyložene nestraničského kandidáta (maximum 39 % v prípade Z. Čaputovej), rovnako žiadneho kandidáta nevníma väčšina ľudí ako im blízkeho (maximum 44 % v prípade Z. Čaputovej).

Z. Čaputová je vo všetkých opytovaných ohľadoch vnímaná minimálne rovnako alebo lepšie ako jej súper. Tri štvrtiny respondentov si myslia, že má šancu postúpiť do druhého kola a od ostatných sa odlišuje najmä tým, že ju časť považuje za dôveryhodnú (56 %), za bojovníčku za práva menších (55 %) a za človeka, ktorý podporuje vyšetrenie vraždy J. Kuciaka (59 %).

M. Šefčovič boduje najmä svojimi profesionálnymi kvalitami, nakoľko ho 71 % ľudí považuje za vzdelaného a kompetentného, 59 % v ňom vidí dobrého reprezentanta Slovenska a 69 % si myslí, že postúpi do druhého kola. Slabšie je ľuďmi vnímaní z hľadiska možnosti zmeny (36 %) alebo nestraničnosti (23 %). Napriek tomu, že je M. Šefčovič registrovaný ako nezávislý kandidát, tak sa zdá, že verejnosť nedokázala presvedčiť o tom, že nie je priamo nominantom strany SMER-SD.

V prípade, že by sa do druhého kola dostala Z. Čaputová a M. Šefčovič, tak by voliči odovzdávali pravdepodobne v prevažnej väčšine hlasy Z. Čaputovej (57 %). M. Šefčovič by získal 35 % a 7 % nevedelo komu by odovzdali svoj hlas.

sociodemografia

MEDIAN SK

ROZHLAS A TELEVÍZIA
SLOVENSKA

štruktúra vzorky

Pohlavie

Muž	48 %
Žena	52 %

Veková skupina

18–24 rokov	11 %
25–34 rokov	18 %
35–44 rokov	20 %
45–54 rokov	16 %
55–64 rokov	17 %
65 rokov a viac	18 %

Veľkosť miesta bydliska

do 999 obyv.	15 %
1 000–4 999 obyv.	31 %
5 000–19 999 obyv.	16 %
20 000–99 999 obyv.	26 %
100 000 a viac obyv.	12 %

Dosiahnuté vzdelanie

Základné / stredná škola bez maturity	40 %
Stredoškolské s maturitou	38 %
Vysokoškolské	22 %

Kraj

Bratislavský kraj	12 %
Trnavský kraj	11 %
Trenčiansky kraj	11 %
Nitriansky kraj	13 %
Žilinský kraj	13 %
Banskobystrický kraj	12 %
Prešovský kraj	14 %
Košický kraj	14 %

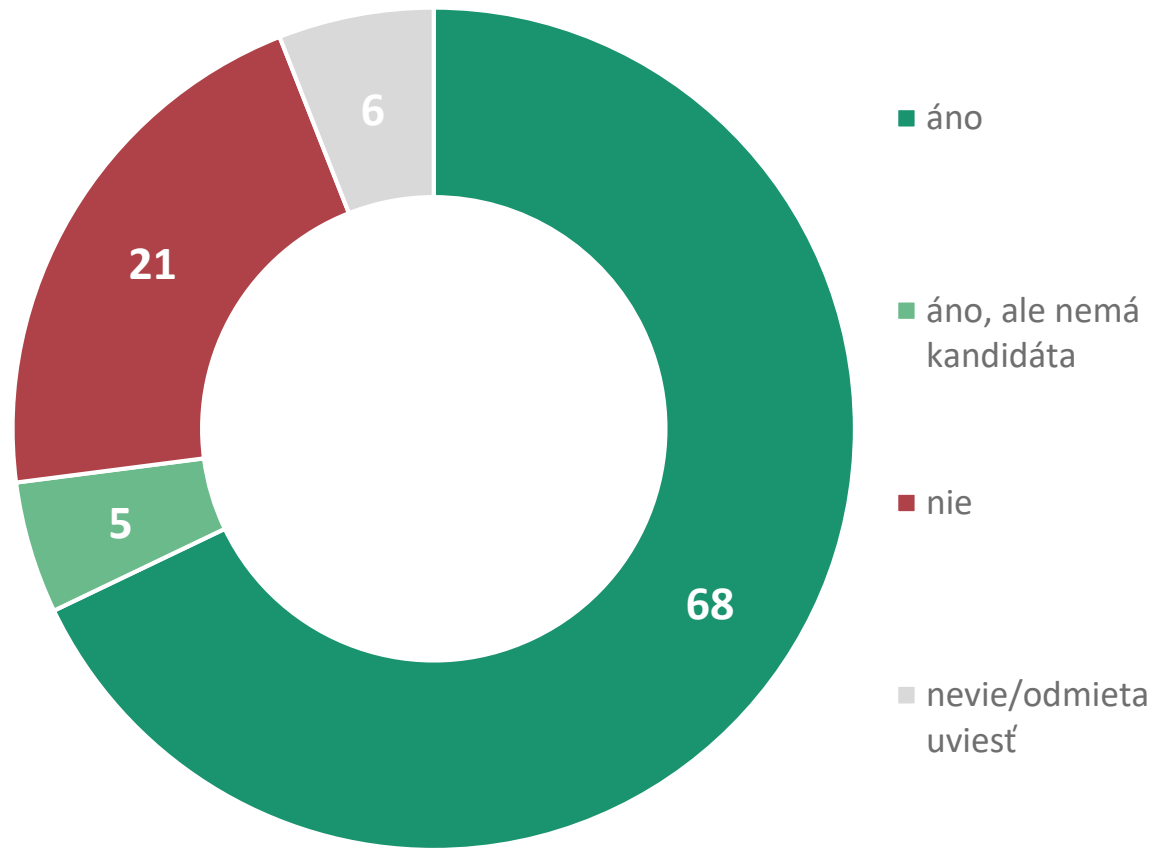
Používanie Internetu

Denne	68 %
Menej často	16 %
Vôbec	16 %

volebné preferencie

MEDIAN SK

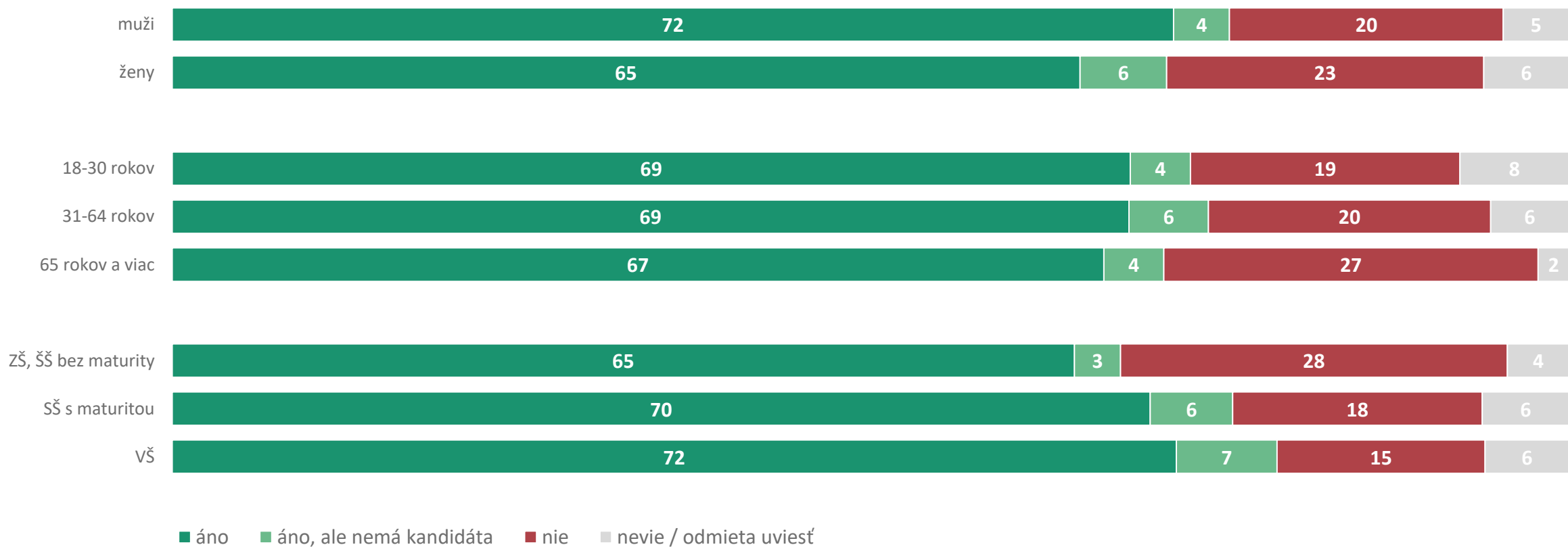
deklarovaná účasť v 1. kole volieb

Prevažná väčšina respondentov deklaruje, že sa zúčastni/zúčastnila 1. kola volieb (68 %). Na základe skúsenosti z predchádzajúcich predvolebných prieskumov a s ohľadom na časť respondentov uvádzajúcich už reálnu volebnú účasť môžeme odhadovať, že sa prvého kola prezidentských volieb zúčastnilo maximálne 60 % voličov. Tomu zodpovedá aj skutočnosť, že pri opytovaní v piatok deklarovalo účasť 70 % voličov a v sobotu sa deklarovaná účasť pohybovala už pod 60 %.

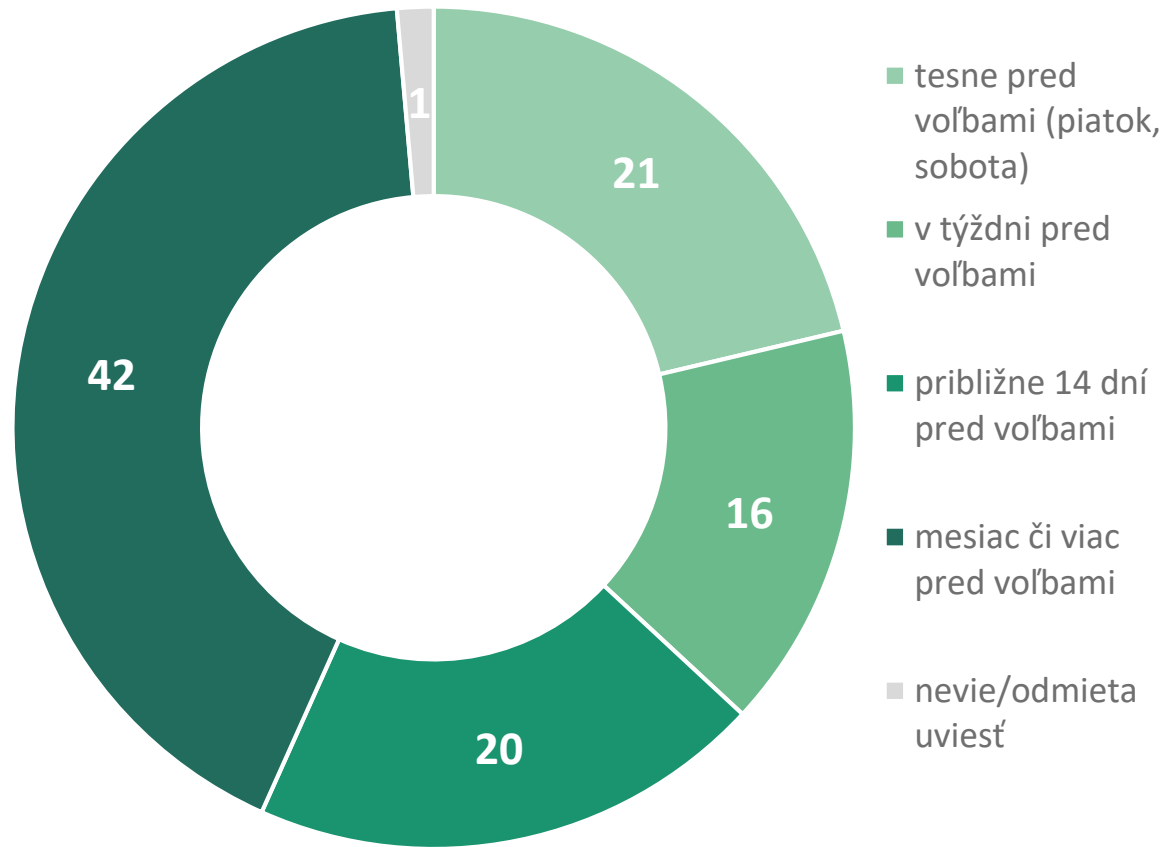
Vo všeobecnosti nižšiu volebnú účasť deklarujú ľudia bez maturity. Naopak sa príliš nelíši mobilizovanosť na základe veku. Táto štruktúra účasti obmedzuje šance ľavicových kandidátov.

deklarovaná účasť – pohlavie, vek vzdelanie

P01A: Zúčastnite sa prvého kola volieb prezidenta? P01B: Boli ste už voliť prezidenta? P01C: Pôjdete voliť v prezidentských voľbách?

kedý sa voliči rozhodli pre svojho kandidáta

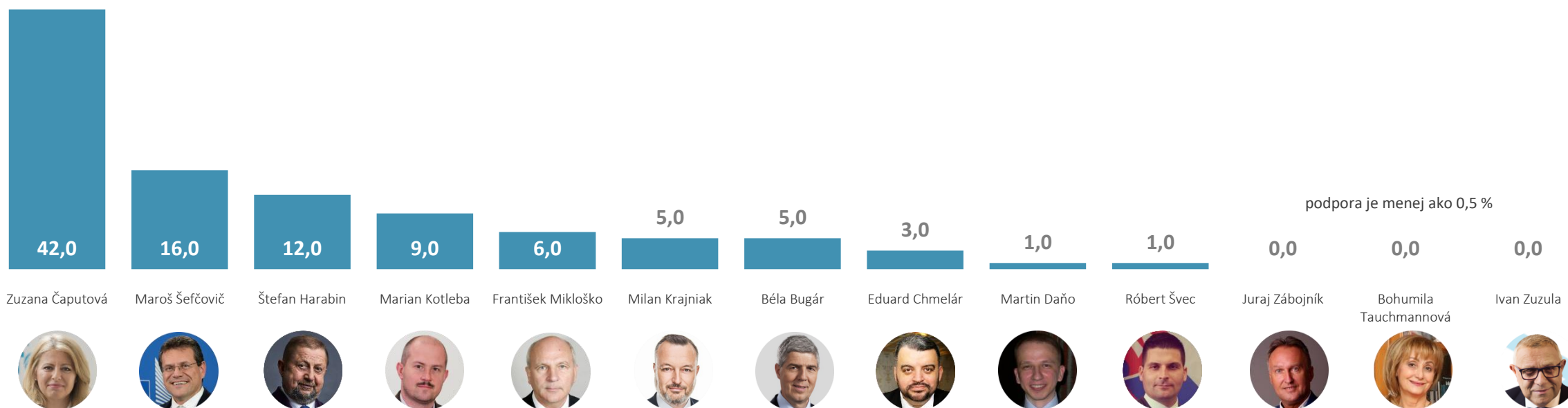

Takmer 42 % respondentov, ktorí deklarovali svoju účasť uviedla, že svoje rozhodnutie, koho budú voliť, urobili už mesiac či viac pred voľbami.

Tesne pred voľbami (v piatok alebo v sobotu) sa rozhodlo o tom, komu odovzdajú svoj hlas, približne 21 % voličov. Ďalších 16 % voličov sa rozhodlo týždeň pred voľbami a 20 % približne dva týždne pred voľbami.

Plánovaná voľba tesne pred konaním volieb

Vo volebnom modeli MEDIAN SK z dát zbieraných pred voľbami a v deň volieb viedla so ziskom 42 % Z. Čaputová pred druhým M. Šefčovičom so ziskom 16 % a Š. Harabinom so ziskom 12 %, nasledovaný M. Kotlebom so ziskom 9 %. V porovnaní s predchádzajúcimi prieskumami si mierne polepšil F. Mikloško so ziskom 6 %. Model má štatistickú odchýlku a jeho odchýlka od volieb môže byť ovplyvnená aj tým, že nie všetci voliči deklarujú svoju účasť pôjdu voliť.

Do grafu sú zahrnutí všetci aktuálni kandidáti. Predpokladané zisky kandidátov sú zaokrúhlené na pol percenta. ŠTATISTICKÁ ODCHÝLKA predstavuje +/- 1 p. b. u kandidátov s nižšou podporou a až +/- 3,0 p. b. u kandidátov s vyššou podporou.

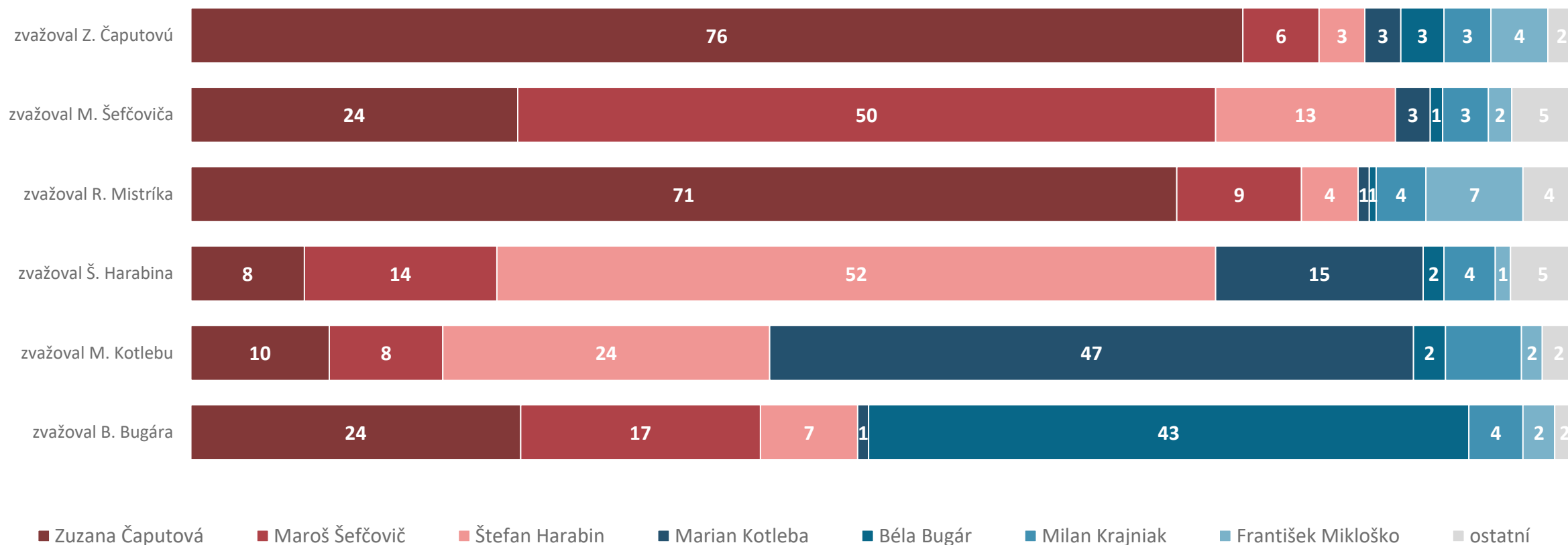
dôvody neúčasti

Tí, ktorí sa nezúčastnili 1. kola prezidentských volieb, najčastejšie tvrdili, že hlavným dôvodom ich neúčasti je skutočnosť, že si nevedeli vybrať, koho by volili, nezaujímajú sa o politiku, ich hlas nič nezmení alebo z dôvodu, že boli otrávení predvolebnou kampaňou.

Uvádzali častejšie potenciálni voliči

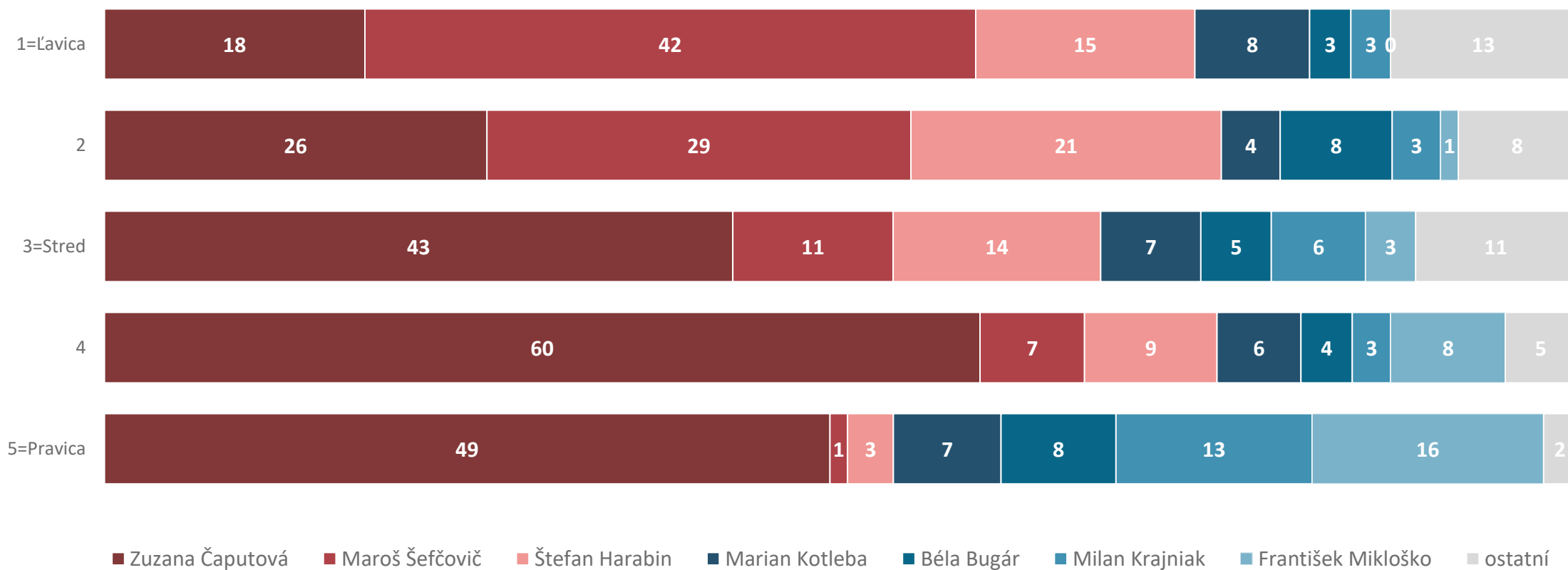

koho volili respondenti, ktorí v mesiaci pred voľbami zvažovali...

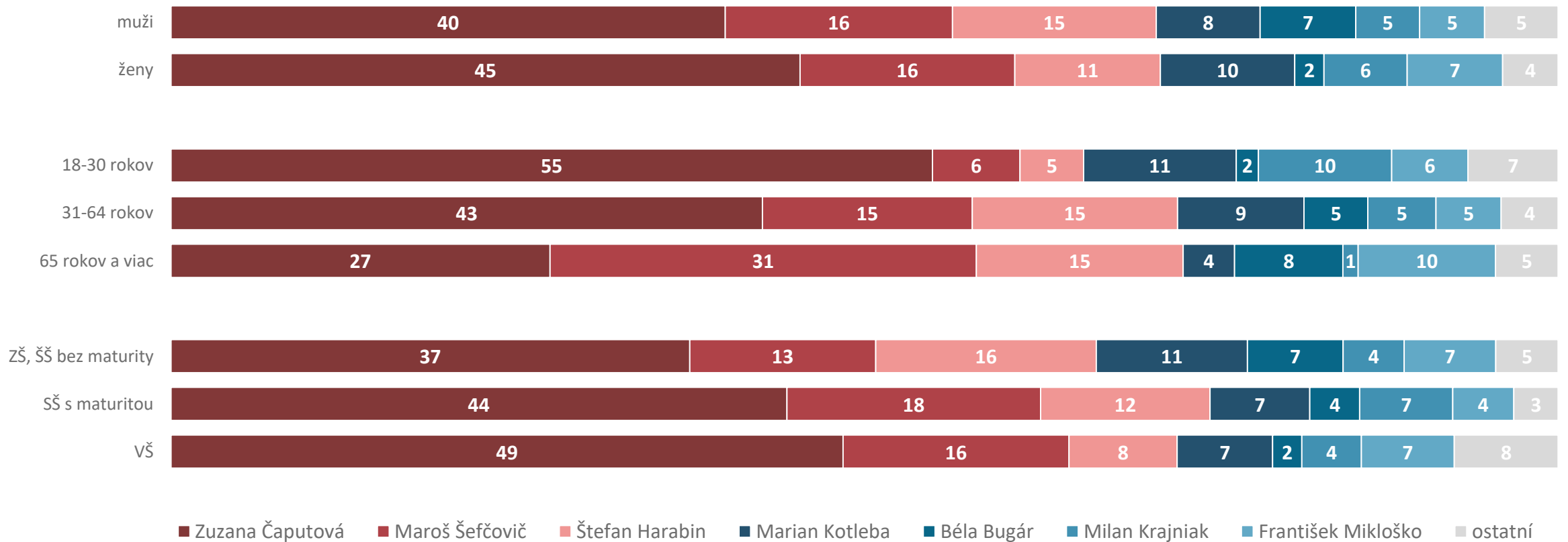
P04. Voľbu ktorých (ďalších) kandidátov ste v poslednom mesiaci zvažovali? Vyberte všetkých, o ktorých ste vážne uvažovali.

ako volili skupiny voličov podľa politického presvedčenia

S05: Kam by ste sám / samu seba zaradili z hľadiska politického presvedčenia? Použite škálu od 1 do 5, kde 1 znamená ľavica a 5 znamená pravica

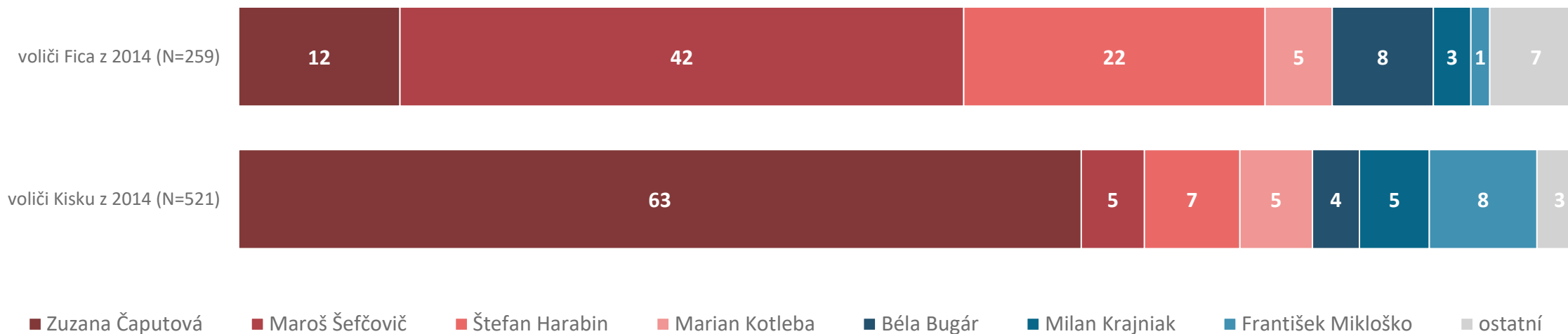
preferencie podľa pohlavia/veku/vzdelania

P01A: Zúčastnite sa prvého kola volieb prezidenta? P01B: Boli ste už voliť prezidenta? P01C: Pôjdete voliť v prezidentských voľbách?

preferencie podľa minulej voľby prezidenta

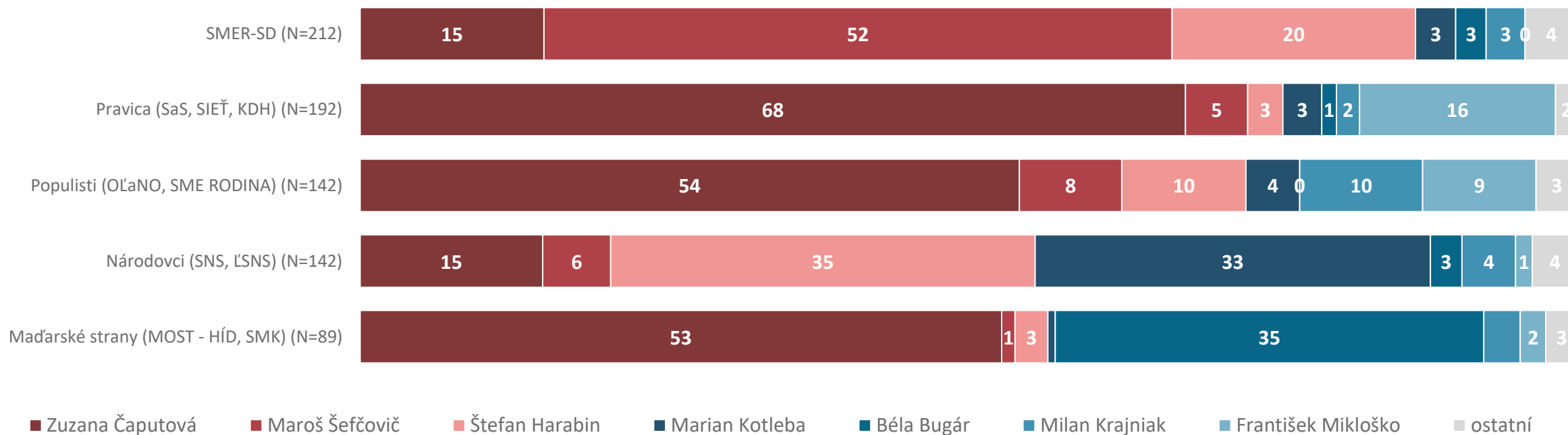
Respondenti, ktorí v minulých prezidentských voľbách volili R. Fica, volili najčastejšie M. Šefčoviča (42 %), ale aj Š. Harabina (22 %). Približne 12 % voličov R. Fica z minulých volieb deklarovalo voľbu Z. Čaputovej. Prevažná väčšina (63 %) tých, čo volila v roku 2014 A. Kisku, deklarovala voľbu Z. Čaputovej.

P11: Zúčastnili ste sa druhého kola prezidentských volieb v marci 2014? Ak áno, koho ste volili?

preferencie podľa minulej voľby NR SR

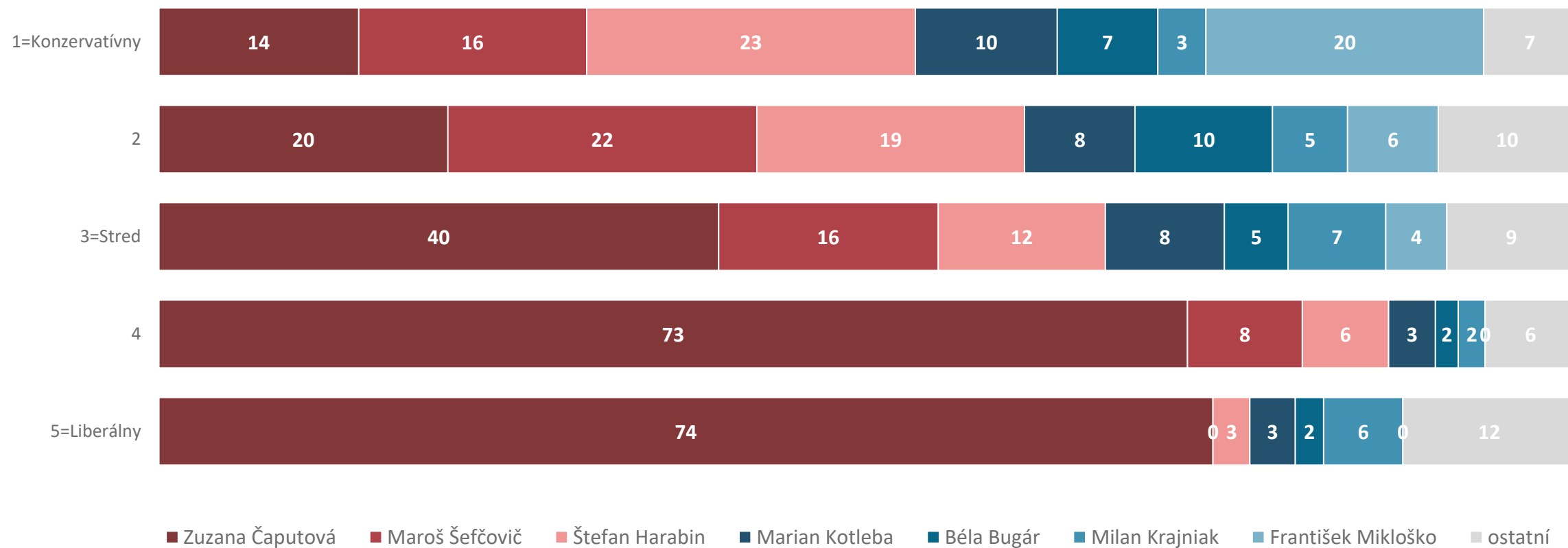
Voľbu Z. Čaputovej v prvom kole prezidentských volieb deklarovali najčastejšie voliči pravicových politických strán (SAS, SIEŤ, KDH), voliči populistických celkov (OĽaNO, SME RODINA), ale aj voliči regionálnych subjektov (MOST – HÍD, SMK). Voľbu M. Šefčoviča v prevažnej väčšine deklarovali voliči politickej strany SMER. Podporu Š. Harabina deklarovali voliči národnostne orientovaných strán (SNS, ĽSNS), ale aj časť voličov strany SMER.

V02: Zúčastnili ste sa posledných volieb do NR SR, ktoré sa konali v marci 2016? Pokiaľ áno, akú stranu alebo hnutie ste volili?

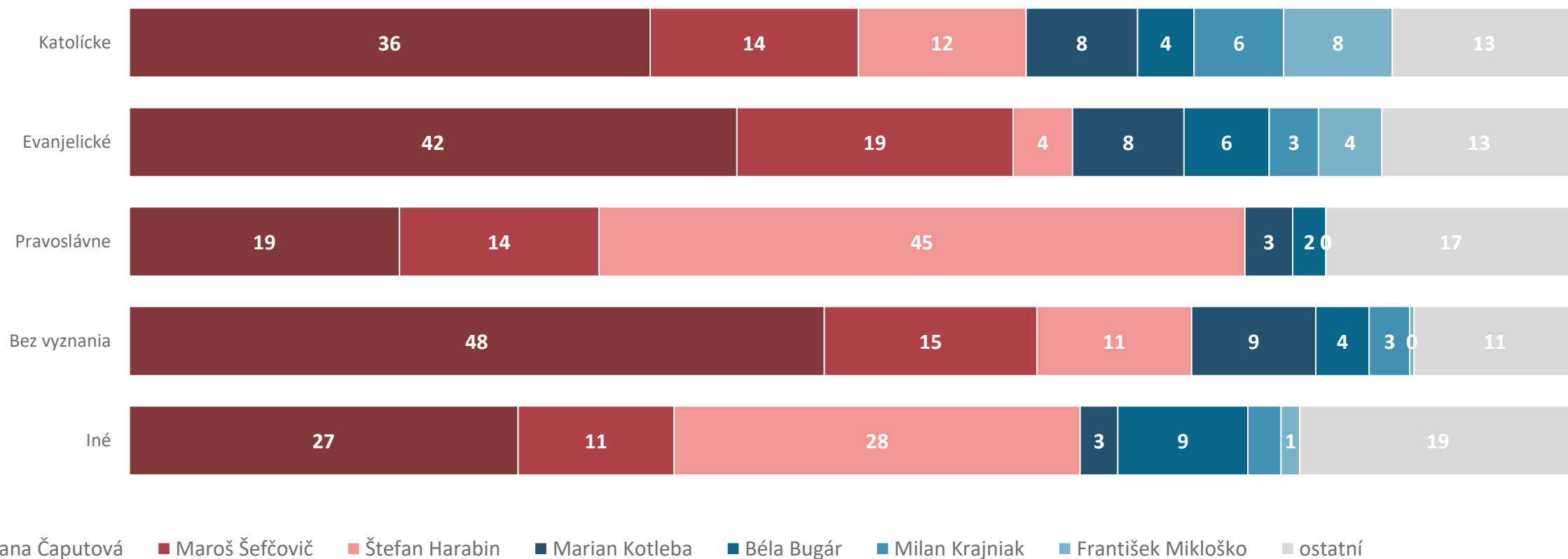
ako volili skupiny voličov

– ideové zaradenie

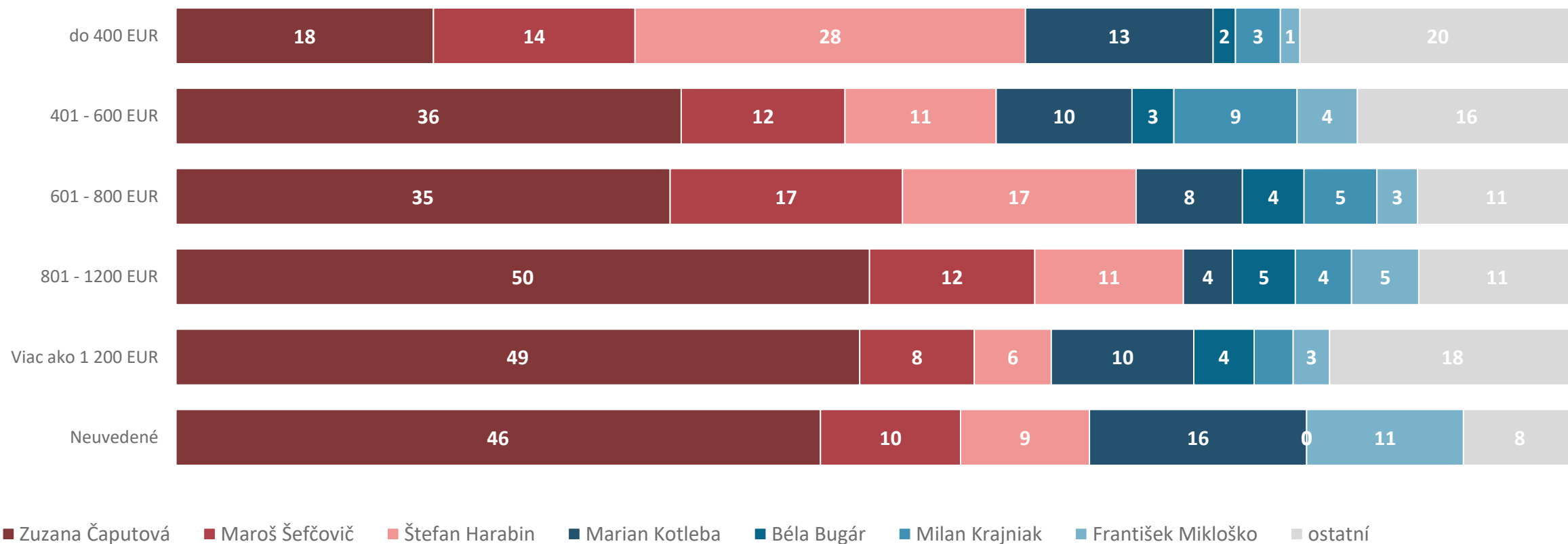
S06: Kam by ste sám / samu seba zaradili z hľadiska predstáv o spoločenskom usporiadaní? Použite škálu od 1 do 5, kde 1 znamená konzervatívny a 5 znamená liberálny

ako volili skupiny voličov – vierovyznanie

ako volili skupiny voličov

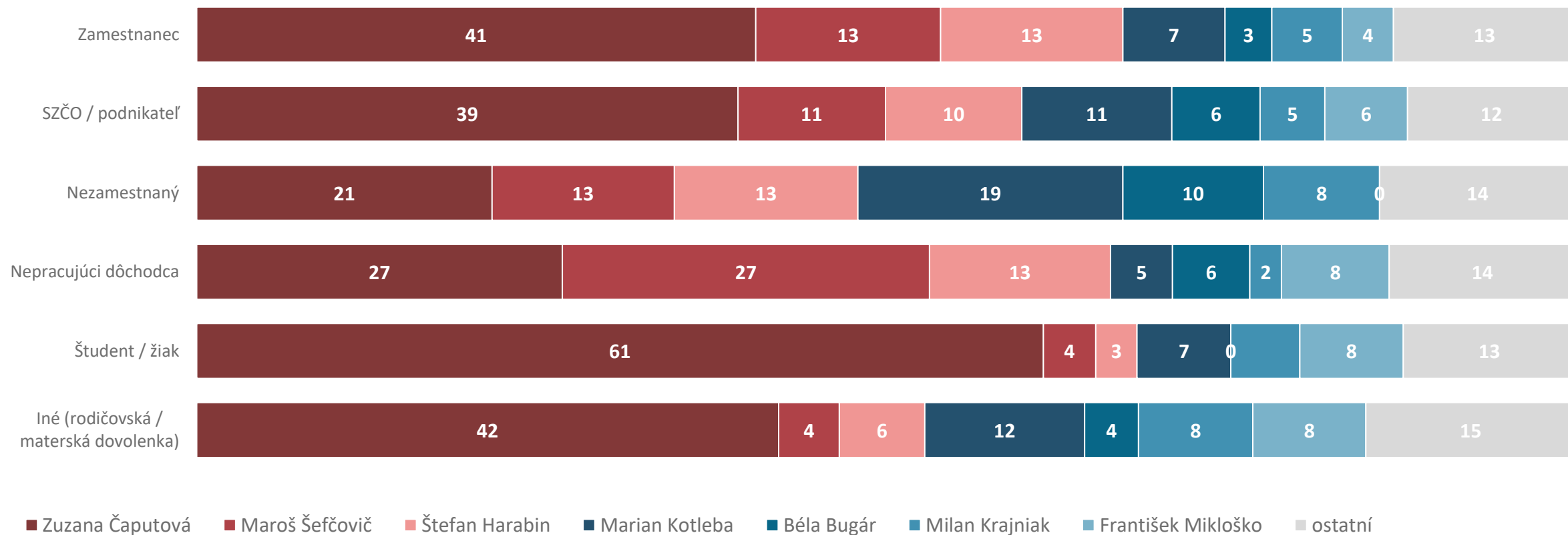
– príjem

S02: Do ktorej z uvedených kategórií patríte na základe výšky Vášho čistého mesačného príjmu (celkovú čiastku, ktorú máte k dispozícii, a to PO ZDANENÍ)?

ako volili skupiny voličov

– pracovný status

dôvody výberu kandidáta

MEDIAN SK

ROZHLAS A TELEVÍZIA
SLOVENSKA

dôvody výberu kandidáta

Bez ohľadu na to, ktorého kandidáta voliči preferujú, pri svojom výbere sa orientujú najmä podľa toho ako na nich kandidát pôsobí. Ako hlavné dôvody výberu teda uvádzajú názory daného kandidáta v konkrétnych oblastiach (v celku dôležité pre 84 % respondentov), ďalej jeho osobnosť (80 %) a to ako pôsobil v debatách (66 %). Vo všeobecnosti prikladajú respondenti dôraz aj na reprezentáciu kandidáta a prinášanie zmeny (71 %).

Za málo podstatný fakt považujú voliči v prípade zvažovania jednotlivých kandidátov to, či kandidáta podporuje nejaká známa osobnosť (21 %), či má stranícku príslušnosť (28 %) alebo to ako vychádzajú predvolebné prieskumy verejnej mienky (24 %).

Medzi podporovateľmi Z. Čaputovej hrá okrem osobnostných vlastností silnejšie ako v prípade iných dôvodov vystupovanie v debatách (72 %) a šance kandidáta na postup do ďalšieho kola (65 %).

Postup do ďalšieho kola uvádzajú taktiež častejšie potenciálni voliči M. Šefčoviča (66 %), pre ktorých je ďalej relatívne dôležitá hodnotová orientácia kandidáta (60 %) a naopak najmenej akcentujú zmenu (62 %).

Pre respondentov, ktorí deklarovali voľbu Š. Harabina, sú špecificky dôležité názory kandidáta (89 %) a jeho ideová orientácia (60 %), naopak neprikladajú význam tomu ako sa kandidát vyjadruje na sociálnych sieťach (35 %).

Priaznivci M. Kotlebu pri výbere prezidentského favorita v podstate ignorujú to či kandidáta podporuje nejaká iná osoba alebo politik (9 %), naopak silne vnímajú to, či kandidát reprezentuje zmenu (82 %) alebo ako vystupuje v televíznych a internetových debatách.

najdôležitejšie dôvody výberu kandidáta

– celkovo

Vo všeobecnosti sú najdôležitejšími dôvodmi pre rozhodovanie názory kandidáta na konkrétne témy, osobnosť daného kandidáta a to, že kandidát ponúka zmenu. Naopak najmenej dôležitými sú odporúčanie známych politikov či osobností z kultúry, ovplyvnenie prezentovanými prieskumami a stranícka príslušnosť.

najdôležitejšie dôvody výberu kandidáta

– podľa kandidátov

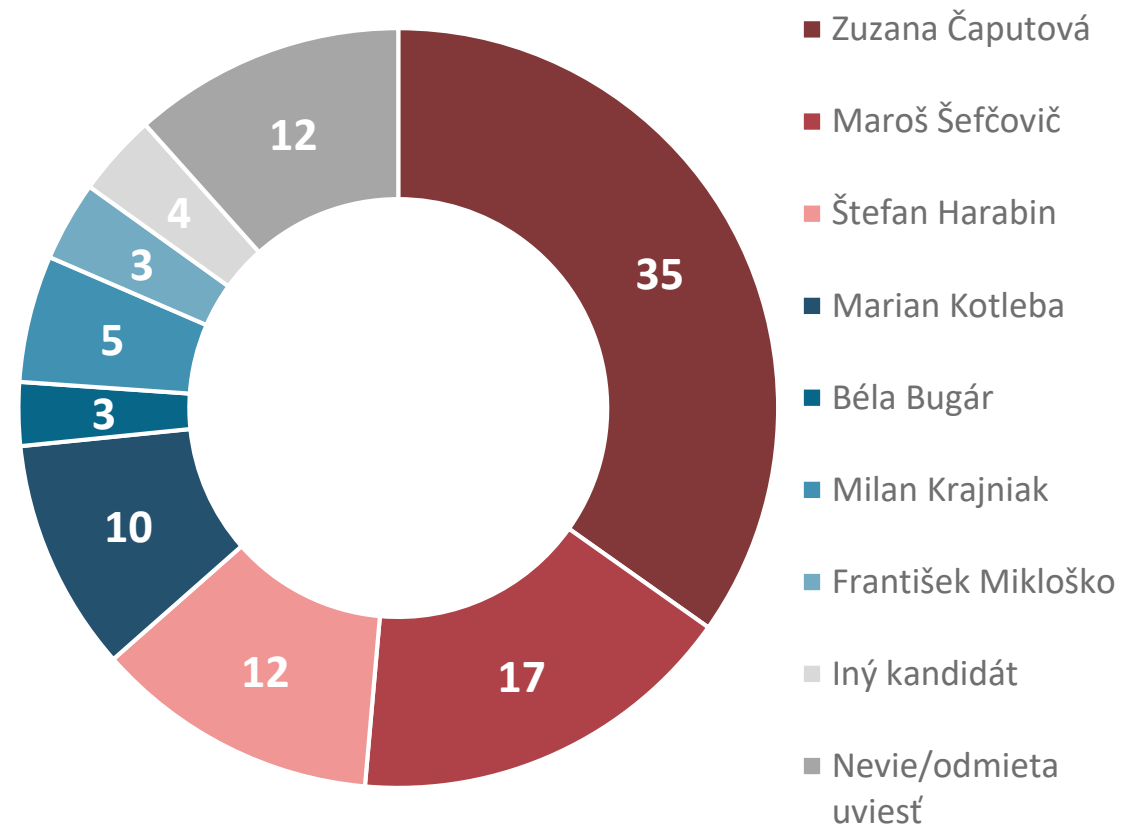
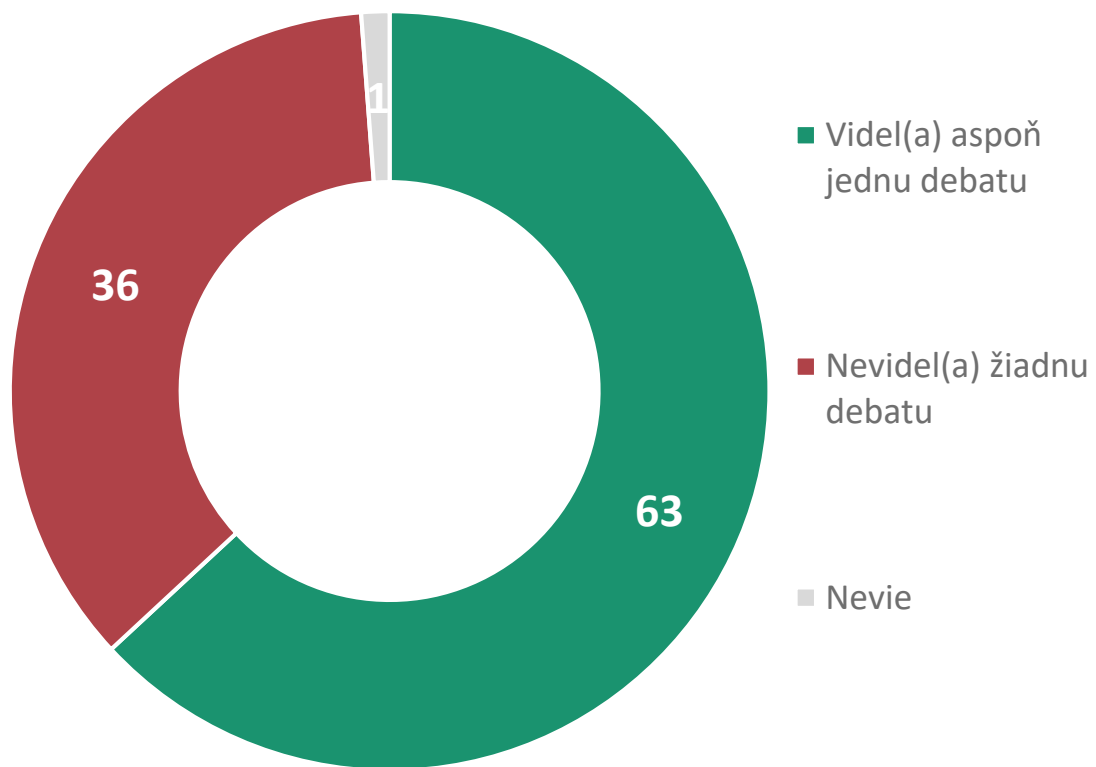
	Zuzana Čaputová	Maroš Šefčovič	Štefan Harabin	Marian Kotleba	Béla Bugár	Milan Krajniak	František Mikloško	ostatní
Šanca kandidáta na postup do druhého kola	65	66	60	48	27	43	25	45
Vystupovanie v televíznych a internetových debatách	72	63	64	66	60	61	61	62
Odporúčenie známych politikov či osobností z kultúry	24	21	18	9	27	28	29	16
Vyjadrovanie sa kandidátov na sociálnych sieťach	45	35	35	41	33	43	32	45
Názory kandidáta na konkrétne témy (napr. na zahraničnú politiku, ekonomiku, spoločnosť, a pod.)	86	88	89	82	71	85	72	83
Osobnosť daného kandidáta (napr. či je sympatický, vzdelaný, a pod.)	85	87	70	74	81	67	81	73
Má stranícku príslušnosť	30	24	18	31	36	40	26	30
Ovplyvnili ma prezentované/publikované prieskumy verejnej mienky	27	20	22	21	31	30	17	23
Kandidát ponúka zmenu	73	62	73	82	63	84	65	65
Ideové postoje kandidáta (je pravicový/ľavicový a konzervatívny/liberálny)	58	60	60	50	48	55	78	44

P06. Rôzni ľudia sa pri voľbe kandidáta rozhodujú podľa rôznych vecí. Teraz Vám niektoré z nich prečítam a Vy mi prosím pri každom povedzte, či sú dôležité pre Vás pri výbere kandidáta:

hodnotenie debát

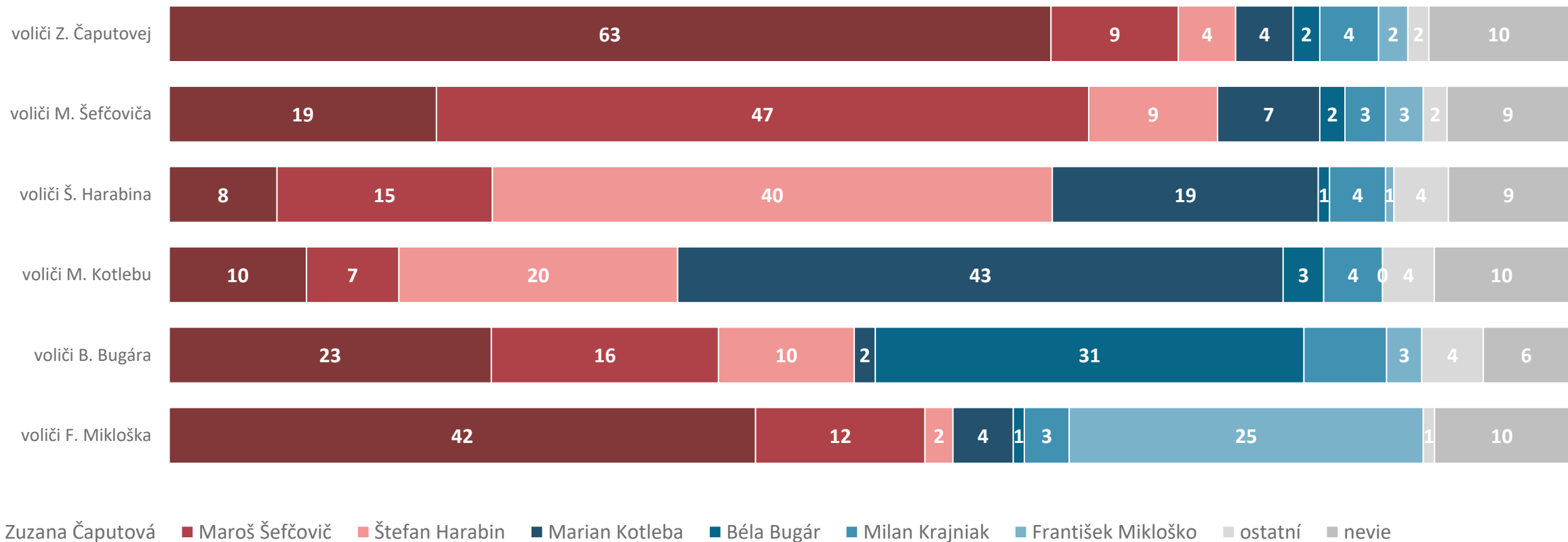
MEDIAN SK

hodnotenie debát

P09A. Videli ste v uplynulých dňoch debaty kandidátov? P09B Kto v nich podľa Vás vystupoval najlepšie?

kto bol najlepší v debatách podľa divákov – podľa preferovaného kandidáta

vnímanie kandidátov

MEDIAN SK

ROZHLAS A TELEVÍZIA
SLOVENSKA

vnímanie kandidátov

Všetci štyria hlavní kandidáti prvého kola prezidentských volieb sú aspoň polovicou respondentov hodnotení ako silní a energickí. Zároveň nie je nikto z nich považovaný za vyložene nestraničského kandidáta (maximum 39 % v prípade Z. Čaputovej) rovnako žiadneho kandidáta nevníma väčšina ľudí ako im blízkeho (maximum 44 % v prípade Z. Čaputovej).

Z. Čaputová je vo všetkých opytovaných ohľadoch vnímaná minimálne rovnako alebo lepšie ako jej súper. Tri štvrtiny respondentov si myslia, že má šancu postúpiť do druhého kola a od ostatných sa odlišuje najmä tým, že ju čast' považuje za dôveryhodnú (56 %), za bojovníčku za práva menších (55 %) a za človeka, ktorý podporuje vyšetrenie vraždy J. Kuciaka (59 %). Ľudia si ju rovnako najčastejšie spájajú so zmenou (57 %) a myslia si, že bude spájať spoločnosť (52 %).

M. Šefčovič boduje najmä svojimi profesionálnymi kvalitami, nakoľko ho 71 % ľudí považuje za vzdelaného a kompetentného, 59 % v ňom vidí dobrého reprezentanta Slovenska a 69 % si myslí, že postúpi do druhého kola. Slabšie je ľuďmi vnímaný z hľadiska možnosti zmeny (36 %) alebo nestraničnosti (23 %). Napriek tomu, že je M. Šefčovič registrovaný ako nezávislý kandidát, tak sa zdá, že verejnosť nedokázal presvedčiť o tom, že nie je priamo nominantom strany SMER-SD.

Silnými stránkami Š. Harabina sú podľa respondentov jeho vzdelanie a kompetencie (61 %), sila a energickosť (50 %) a šance na postup do ďalšieho kola (49 %). Naopak len necelá štvrtina (24 %) ľudí ho vníma ako seba blízkeho a 27 % si myslí, že spája spoločnosť.

M. Kotleba oslovil verejnosť ako reprezentant sily a energie (50 %) a nositeľ zmeny (43 %). V ostatných ohľadoch za ostatnými kandidátmi skôr zaostáva. Za nestranika ho považuje len 17 % respondentov, za seba blízkeho rovnako 17 %. V porovnaní s ostatnými kandidátmi ho ľudia menej často vidia ako vzdelaného alebo kompetentného (39 %).

vnímanie kandidátov

	Zuzana Čaputová	Maroš Šefčovič	Štefan Harabin	Marian Kotleba
Spája spoločnosť	52	42	27	19
Bude dobre reprezentovať	63	59	31	20
Dôveryhodný/á	56	43	31	24
Stojí na strane ľudí, ako som ja	50	37	31	27
Má šancu postúpiť do druhého kola	75	69	49	24
Je vzdelaný a kompetentný	70	71	61	39
Je silný a energický	60	55	50	50
Je mi blízky	44	29	24	17
Je nestraničky kandidát	39	23	35	17
Bojuje za práva menších	55	38	27	21
Podporuje vyšetrenie vražd a káuz, o ktorých písal J. Kuciak	59	40	38	31
Zlepší právny štát a zníži korupciu	45	36	37	28
Prináša zmenu	57	36	38	43

P10: Teraz sa Vás opýtam ako Vy osobne vnímate jednotlivých kandidátov.

2. kolo volieb

MEDIAN SK

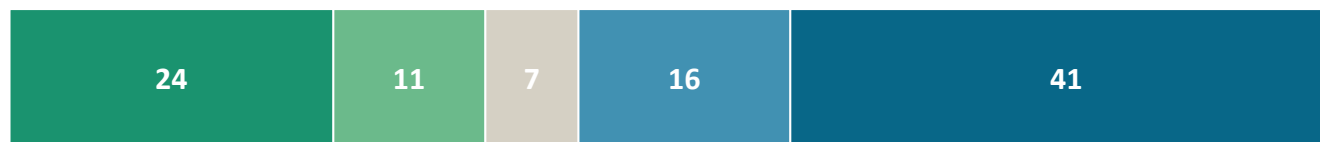
ROZHLAS A TELEVÍZIA
SLOVENSKA

duely v 2. kole volieb

V prípade, že by sa do druhého kola dostala Z. Čaputová a M. Šefčovič, tak by voliči odovzdávali v prevažnej väčšine hlasy Z. Čaputevej (57 %). Z. Čaputová by pravdepodobne zvíťazila aj v prípade, že by jej súperom v druhom kole volieb bol Š. Harabin so ziskom 64 %. V prípade, že by sa do druhého kola dostal M. Šefčovič a Š. Harabin, pravdepodobne by zvíťazil M. Šefčovič so ziskom 60 %.

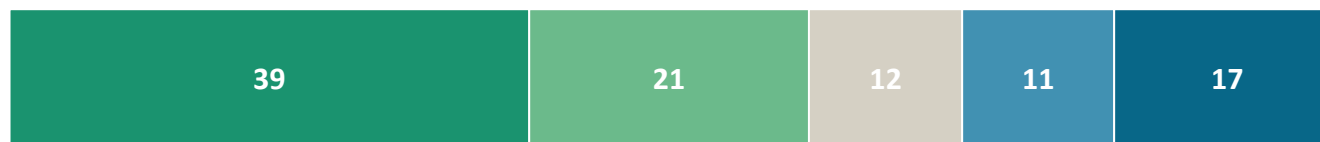
Maroš Šefčovič

Zuzana Čaputová

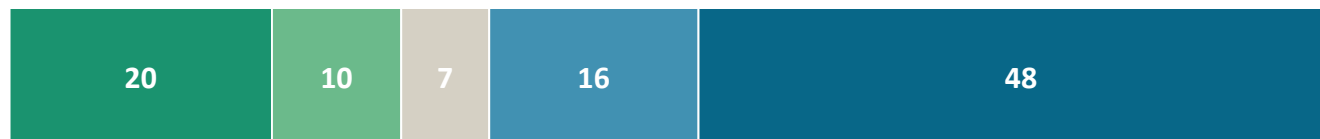
Maroš Šefčovič

Štefan Harabin

Štefan Harabin

Zuzana Čaputová

■ určite kandidáta vľavo ■ skôr kandidáta vľavo ■ nevie ■ skôr kandidáta vpravo ■ určite kandidáta vpravo

M E D I A N S K

MEDIAN SK, s.r.o. je slovenská nezávislá súkromná spoločnosť pre prieskum trhu, médií, verejnej mienky a pre vývoj analytických a marketingových softvérov, založená v roku 2002. S ňou úzko spolupracujúca česká spoločnosť MEDIAN pôsobí na českom trhu od roku 1993. MEDIAN SK, s.r.o. realizuje všetky typy kvalitatívnych a kvantitatívnych prieskumov.

MEDIAN SK, s.r.o. je členom odborných združení:

ESOMAR

TGI Network

American Marketing Association

kontakt

MEDIAN SK, s.r.o.
Kremnická 6
851 01 Bratislava V
www.median.sk

Michal Mislovič
+421 911 790 720
michal.mislovic@median.sk

Daniel Prokop
+420 608 333 902
daniel.prokop@median.cz